

Adaptterra Awards 2022 ocenila soběstačný dům, energeticky pozitivní školu, obnovu mokřadů i protierozní prvky v krajině

3.11.2022 - | Magistrát hlavního města Prahy

Pořadatelé soutěže Adaptterra Awards vyhlásili letos již potřetí Cenu Prahy, kterou si odnesla Obnova Čelakovského sadů a okolí Národního muzea. Porota vyzdvihla zejména zdejší úpravy stanovištních podmínek pro zeleň, která v přehřívajícím se centru s hustou dopravou velmi trpí. Inspirativní je také práce se zadržováním dešťové vody s pomocí dlážděných ploch, speciálně upraveného podloží či ochranou před zhutňováním půdy.

„Jsem ráda, že v soutěži Adaptterra se letos opět objevilo několik inspirativních a kvalitních adaptačních projektů realizovaných v Praze. Čtyři se dostaly i do finále. Oceněný projekt v Čelakovského sadech u Národního muzea podtrhuje důležitost správného návrhu i realizace všech detailů umístění zeleně ve městě v kombinaci s kvalitním návrhem místa. Jedná se o příklad, jak využít například městský Standard pro hospodaření s dešťovou vodou i Standard péče o stromořadí, které si Praha schválila. Oba dokumenty pomáhají reagovat na stále častější jevy, jako jsou usychání stromů, potřebu zalévání, prašnost, vlny veder a zmírňování vlivu na zdraví obyvatel, přívalové deště či přetížení kanalizace,“ říká Jana Plamínková, náměstkyně primátora hl. m. Prahy pro oblast životní prostředí.

První místo v kategorii Zastavěná území získala proměna areálu pražské střední školy v ulici Českbobrodská v Praze. Z původní budovy ze 70. let, která se přehřívala, zatékalo do ní a obsahovala nebezpečný azbest, zůstala pouze nosná konstrukce. Plášť dnes tvoří inovativní lehká dřevěná fasáda ENVILOP vyvinutá aplikovaným výzkumem ČVUT. Budova využívá tepelná čerpadla, chytré větrání i osvětlení (řízené čidly a časovými programy) či automatické venkovní žaluzie. Na zelené vegetační střeše se nachází fotovoltická elektrárna doplněná o bateriové uložení. Použitou vodu z umyvadel a sprch přefiltrují a používají ke splachování toalet. Dešťovou vodu zadržují v retenčních nádržích pro zálivku zeleně.

V kategorii Volná krajina uspěla obec Ořechov na Brněnsku, která se dlouhodobě věnuje obnově okolní krajiny či hospodaření s dešťovou vodou uvnitř i mimo obec. Ořechov využil veškeré obecní plochy k vybudování polních cest, výsadbě stromořadí, tvorbě remízků či rozsáhlého valu s biokoridorem, který brání záplavám a splavování orné půdy do obce. Vznikly zde také tři přírodní rybníčky, suchý poldr, sedmihektarový mokřad či čtyři retenční nádrže na dešťovou vodu. „Ořechov získal od společnosti Nestlé finanční odměnu ve výši sto tisíc korun za pozitivní proměnu krajiny ve svém okolí. Ta pomohla chránit obec i obyvatele před následky přívalových dešťů, eroze i sucha a zároveň jim zpřístupnila krajinu k procházkám. Věříme, že Ořechov poslouží jako zdroj inspirace dalším obcím v celé ČR, které trpí podobnými problémy,“ upřesňuje Martina Šilhánová z Nestlé Česko, partnera soutěže.

Veřejnost v on-line hlasování udělila Cenu sympatie úspěšné revitalizaci Sedmihorských mokřadů na Semilsku. Soutěž se letos konala již počtvrté pod záštitou Ministerstva životního prostředí. Mezi partnery soutěže je společnost Nestlé Česko i hlavní město Praha.

V kategorii Pracovní prostředí odborná porota ocenila beskydské paraglidingové centrum Flight Park Javorový, které díky chytrému softwaru propojenému s rezervačním systémem efektivně vyhřívá

objednané pokoje i teplou vodu, čímž výrazně šetří energii. Ta navíc částečně pochází z udržitelných zdrojů, protože ji vyrábí malá fotovoltaická elektrárna umístěná na střeše hotelu. Doplnují ji čtyři solární kolektory na ohřev vody s celkovou kapacitou 800 litrů vody. Cílem majitelů je vytvořit zde co nejvíce energeticky soběstačný systém a do budoucna jej rozšířit ještě o ostrovně řešené obytné chaty.

Na fungování bez inženýrských sítí (tj. bez připojení na vodu, elektřinu a kanalizaci) se zaměřil také projekt Český soběstačný dům z jihočeského Kyselova, vítěz kategorie Náš domov. Do navrhování a realizace projektu se zapojilo více než 40 odborníků i nadšenců. Doslova na zelené louce vyrostl dům, který si vyrábí veškerou elektřinu se slunce, topí biomasou, zachycuje maximum dešťové vody a po přecházení ji využívá ke sprchování i splachování. Projekt zájemcům na svém webu sdílí veškeré své technické principy a zkušenosti, které by měly být uplatnitelné i v „připojené“ zástavbě.

„Cenu sympatie opět udělovala veřejnost prostřednictvím hlasování na webu soutěže, do něhož se zapojilo téměř šest tisíc hlasujících. Nejvyšší počet hlasů získal projekt revitalizace Sedmihorských mokřadů,“ dodává koordinátorka soutěže Andrea Křivánková z Nadace Partnerství. Území Sedmihorských mokřadů na Semilsku v minulosti těžce poškodilo odvodňování. Po nejprve složitém řešení majetkoprávních vztahů mohlo dojít k odstranění husté sítě odvodňovacích kanálů a k následnému vyhloubení 14 tůní. Dnes zdejší mokřady zadržují až 26 500 m³ vody (v tůních i půdě). Na území se začaly vracet vzácné druhy obojživelníků i ptáků a v budoucnu snad i orchidejí.

Vítězové v jednotlivých kategoriích:

- **Volná krajina** – Revitalizace krajiny a hospodaření s vodou v Ořechově (Ořechov, okres Brno-venkov, Jihomoravský kraj)
- **Zastavěná území** – Revitalizace školy Českobrodská v Praze 9 (Praha)
- **Pracovní prostředí** – Flight Park Javorový (Třinec-Oldřichovice, okres Frýdek-Místek, Moravskoslezský kraj)
- **Náš domov** – Český soběstačný dům (Kyselov, Vyšší Brod, okres Český Krumlov, Jihočeský kraj)
- **Cena Sympatie** – Revitalizace Sedmihorských mokřadů (Karlovice-Sedmihorky, okres Semily, Liberecký kraj)
- **Cena Prahy** – Obnova Čelakovského sadů a okolí Národního muzea (Praha)

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/adapterra_awards_2022_ocenila_sobestacny.html